

Dziękuję
Wydziału Wojskowo-Lekarskiego
wpłynęło dn.2017-04-21
podpis i.dz.

prof. dr hab. Wojciech Kielan

II Katedra i Klinika Chirurgii Ogólnej i Chirurgii Onkologicznej

Uniwersytetu Medycznego im. Piastów Śląskich we Wrocławiu

RECENZJA

pracy doktorskiej lek. med. Piotra W. Trzeciaka pt.

Analiza mnogich obrażeń ciała w materiale własnym Oddziału Chirurgii Ogólnej

Szpitala Wojewódzkiego im. Jana Pawła II w Bełchatowie w latach 2000-2006

Raport Światowej Organizacji Zdrowia podaje, że rocznie z powodu urazów umiera 5,8 miliona ludzi. Znaczną ich część (1,2 miliona) stanowią ofiary wypadków komunikacyjnych. Szacuje się, że w roku 2030 urazy komunikacyjne będą piątą przyczyną śmiertelności na świecie.

Według J. Lipińskiego w Polsce co roku ulega wypadkom około 3 milionów ludzi, z czego około 300 tysięcy wymaga specjalistycznego leczenia szpitalnego. Na skutek wypadków co roku umiera w Polsce 30 tysięcy ludzi, a dalsze 90 tysięcy pozostaje trwale niezdolnymi do pracy. Daje to średnią przeszło 80 zgonów i przyznawanych 240 rent inwalidzkich dziennie. Straty ekonomiczne w Polsce to co roku 300 tysięcy lat życia i 500 tysięcy lat pracy.

W Polsce co czwarty zgon z powodu urazów jest wynikiem wypadku komunikacyjnego. Według statystyk w latach 1990-2009 na polskich drogach publicznych doszło do ponad miliona wypadków, w których zginęło 125.930 osób, a rannych zostało 1.336.372 osób.

Eksperti Banku Światowego wyliczyli, że z powodu wypadków komunikacyjnych Polska co roku traci 2% PKB, co stanowi, jak widać, istotny czynnik hamujący ekonomiczny rozwój Naszego kraju.

Ze względu na powyższe, bardzo niepokojące dane, znalezienie właściwych elementów w diagnostyce i leczeniu pacjentów z mnogimi obrażeniami ciała mogących wpłynąć na poprawę wyników leczenia, stało się założeniem przedstawionej mi do recenzji pracy doktorskiej. Dlatego uważam, że podjęty przez lek. med. Piotra W. Trzeciaka temat jest bardzo aktualny, a uzyskane wnioski mogą być ważną wskazówką dla lekarzy chirurgów zajmujących się leczeniem tego rodzaju schorzeń.

Przedstawiona mi do oceny praca doktorska lek. med. Piotra W. Trzeciaka pt. *Analiza mnogich obrażeń ciała w materiale własnym Oddziału Chirurgii Ogólnej Szpitala Wojewódzkiego im. Jana Pawła II w Bełchatowie w latach 2000-2006* jest zwartym, oprawionym, 173-stronicowym

wydrukiem komputerowym. Wyniki badań ilustrują 2 ryciny, 48 tabel oraz 52 kolorowe wykresów. Piśmiennictwo liczy 105 pozycji z należywym uwzględnieniem aktualnego piśmiennictwa krajowego i światowego. Należy tu dodać, że doktorant wykazał się wielką pracowitością podając przypisy z piśmiennictwa w tekście pracy. Strona graficzna pracy jest bez zarzutu, a przejrzyste ryciny, tabele i wykresy pozwalają na łatwiejsze jej zrozumienie. Do pracy dołączona jest płyta CD z jej tekstem.

W części pierwszej, teoretycznej, autor podaje charakterystykę Oddziału Chirurgii Ogólnej Szpitala Wojewódzkiego w Bełchatowie, w którym pracuje, i opisuje epidemiologię mnogich obrażeń ciała. Wiele uwagi poświęcił opisowi różnych skal liczbowych, które są ważnym czynnikiem rokowniczym co do oceny ciężkości obrażeń ciała oraz określenia rokowania co do przeżycia i wystąpienia ewentualnych powikłań. Opisuje chorobę pourazową słusznie zauważając, że bez zrozumienia zachodzących po urazie procesów nie można skutecznie przeciwdziałać następstwom urazu. „Złota godzina”, „Czas=życie”, „spirala śmierci” – to kilka stwierdzeń warunkujących podjęcie prawidłowych czynności ratujących życie pacjenta po rozległym urazie. Autor podaje również aktualną, bardzo szczegółową diagnostykę mnogich obrażeń ciała oraz różne sposoby leczenia.

Celem pracy była wieloczynnikowa epidemiologiczna i kliniczna analiza mnogich obrażeń ciała leczonych operacyjnie i nieoperacyjnie w Oddziale Chirurgii Ogólnej Szpitala Wojewódzkiego im. Jana Pawła II w Bełchatowie w latach 2000-2006, analiza wczesnych wyników leczenia chorych z mnogimi obrażeniami ciała oraz analiza śmiertelności okołoperacyjnej u chorych z mnogimi obrażeniami ciała.

Badaniem objęto 129 pacjentów, 20 kobiet (15,5%) i 109 mężczyzn (84,5%), leczonych chirurgicznie i zachowawczo w ww. szpitalu z rozpoznaniem mnogiego obrażenia ciała w okresie od 1 stycznia 2000 do 31 grudnia 2006. Badanie było analizą retrospektywną na podstawie danych zawartych w kartach wyjazdowych Oddziału Pomocy Doraźnej w Bełchatowie, historiach chorób pacjentów oraz danych uzyskanych z Komendy Powiatowej Policji w Kamięńsku (w przypadku ofiar katastrofy drogowej w Kamięńsku). Wszystkie dane doktorant zbierał na podstawie specjalnie opracowanej przez siebie ankiety (karty badania), która jest załącznikiem do recenzowanej przeze mnie pracy.

W wyniku przeprowadzonej analizy autor stwierdził, że mnogie obrażenia ciała w wyniku wypadków komunikacyjnych i z powodu przemocy dotyczyły głównie młodych mężczyzn poniżej 40 roku życia, a obrażenia powstałe z powodu innych przyczyn niż wyżej wymienione, zdiagnozowano u mężczyzn starszych o 10-15 lat. U około 81% pacjentów rozpoznano obrażenia klatki piersiowej wymagające chirurgicznego leczenia, a obrażenia jamy brzusznej wymagające

adekwatnego leczenia wykazano u ponad 66% pacjentów. Kwalifikacja do leczenia chirurgicznego opierała się na badaniu klinicznym, wynikach badań obrazowych i inwazyjnych. Powikłania w leczeniu mnogich obrażeń ciała doktorant obserwował u ponad 70% leczonych pacjentów. U około 30% pacjentów z mnogimi obrażeniami ciała podejmowano, jak określił doktorant, opóźnioną interwencję zabiegową wynikającą ze spóźnionego diagnozowania uszkodzonych narządów. W oddziale autora śmiertelność pacjentów z mnogimi obrażeniami ciała leczonych chirurgicznie i zachowawczo wyniosła ok. 23%.

Zebrane wyniki autor poddał wnikliwej analizie statystycznej, w której wykorzystał testy parametryczne i nieparametryczne: testu Shapiro-Wilka, testu t-Studenta, testu U Manna-Whitneya oraz testu chi-kwadrat. W pracy przeprowadzono również wielowymiarową analizę wariancji ANOVA w klasyfikacji pojedynczej dla cech, które miały rozkład zgodny z rozkładem normalnym. W przypadku analizy dwóch zależnych zmiennych autor wykorzystał test Wicoxona.

W omówieniu wyników i dyskusji autor przedstawił uzyskane przez siebie wyniki badań oraz skonfrontował je z dostępnym mu piśmiennictwem polskim i zagranicznym.

Na założone sobie cele pracy autor odpowiedział w omówieniu wyników oraz przeprowadzonej dyskusji.

Praca zakończona jest pięcioma ogólnymi wnioskami, które, moim zdaniem, są refleksją autora nad sposobami ulepszenia postępowania z chorymi z mnogimi obrażeniami ciała.

Autor nie ustrzegł się drobnych błędów literowych i stylistycznych w tekście pracy. Te drobne niedociągnięcia przedstawiam bardziej z obowiązku recenzenta, gdyż w niczym nie umniejszają mojej pozytywnej oceny pracy.

Na podstawie analizy całej pracy doktorskiej stwierdzam, że autor wykazał się dużą sumiennością, wnikliwością i bardzo dużym doświadczeniem w dziedzinie chirurgicznego leczenia urazów wielonarządowych.

Reasumując stwierdzam, że praca lek. med. Piotra W. Trzeciaka pt. *Analiza mnogich obrażeń ciała w materiale własnym Oddziału Chirurgii Ogólnej Szpitala Wojewódzkiego im. Jana Pawła II w Bełchatowie w latach 2000-2006* odpowiada w pełni warunkom określonym dla rozpraw doktorskich i może stanowić podstawę do uzyskania stopnia naukowego **doktora nauk medycznych**.

W związku z powyższym pozwalam sobie przedstawić Wysokiej Radzie Wydziału Wojskowo-Lekarskiego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi wniosek o **dopuszczenie lek. med. Piotra W. Trzeciaka do dalszych etapów przewodu doktorskiego**.

Uniwersytet Medyczny we Wrocławiu
II KATEDRA I KLINIKA
CHIRURGII OGÓLNEJ
I CHIRURGII ONKOLOGICZNEJ
Kierownik
prof. dr hab. Wojciech Kjałan